

Citiți lecția din manual: *România interbelică. Economie și societate* și *Studiu de caz: Minoritățile naționale în România*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

România interbelică. Economie și societate

1. Perioada reformelor

- 29 decembrie 1919 - primul Parlament al României Mari, ales pe baza votului universal, a aprobat documentele prin care Basarabia, Bucovina și Transilvania s-au unit cu România, noul stat având o suprafață de 295.049 km² și o populație de aproximativ 17 milioane locuitori;

- pentru consolidarea Marii Uniri au fost adoptate o serie de reforme în următoarele domenii:

I. Economic:

a. Reforma monetară (1920): leul a devenit moneda națională, după ce au fost retrase monedele străine care au circulat în timpul războiului și cele din teritoriile unite cu România;

b. Reforma financiară (1921): sistemul de impozite a devenit unitar la nivelul întregii țări;

c. Reforma agrară (1921): a fost cea mai radicală din Europa, deoarece au fost expropriate „moșiile sau părțile de moșii de la 100 ha pământ cultivabil în sus”, 1.4 milioane țărani fiind împroprietăriți cu 6 milioane de ha pământ.

II. Politic:

a. Legislația electorală (27 martie 1926): adoptarea votului universal în anul 1918 pentru toți bărbații peste 21 de ani a transformat țărănimea în principala masă electorală, iar legea, neconstituțională, a instituit principiul primei majoritare, prin care partidul care a obținut 40% din voturi la nivel național a primit jumătate din numărul de mandate, cealaltă jumătate împărțindu-se între toate formațiunile politice care au trecut de pragul electoral de 2%, inclusiv partidul majoritar, mandatele repartizându-se în funcție de procentajul obținut;

b. Constituția din anul 1923: a reluat, în cea mai mare parte, conținutul Constituției din 1866, și a introdus noutăți precum reducerea prerogativelor regale (șeful statului nu a mai avut drept de veto), caracterul național unitar al statului, introducerea votului universal, egal și direct (acordat bărbaților peste 21 de ani), afirmarea respectării drepturilor și libertăților cetățenești (inclusiv pentru minorități) și implementarea controlului preventiv al constituționalității legilor (acesta a revenit Consiliului Legislativ).

III. Administrativ:

Legea administrativă (1925): a organizat teritoriul României în județe (71), plăși și comune, șeful administrației fiind prefectul, pretorul, respectiv primarul.

IV. Justiție:

Legea pentru organizarea judecătorească (1925): justiția a fost organizată în judecătorii, tribunale, curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție.

V. Biserica:

a. Legea pentru înființarea Patriarhiei (1925): s-a confirmat autocefalia Bisericii Ortodoxe Române, de care aceasta s-a bucurat, practic, încă din anul 1885;

b. Legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române (1925): biserica și-a putut reglementa, conduce, și administra afacerile religioase, culturale, fundamentale și epitropești.

VI. Educație:

Legea privind învățământul primar (1924): a adus unificarea sistemului de educație, iar învățământul primar obligatoriu a fost extins la nivelul întregii țări.

2. Economia interbelică

- reformele au dus la apariția unui cadru favorabil dezvoltării economice a României Mari:

I. Agricultură: a fost baza economiei românești din interbelic. 1921 - reforma agrară, cea mai amplă din Europa, a avut drept consecință predominanța proprietății mici și mijlocii. Dezvoltarea

agriculturii a fost încetinită din cauza lipsei unui capital și a unui inventar agricol, precum și legea moștenirii, care a divizat continuu pământul câpătat în urma reformei agrare.

II. Industria: s-a dezvoltat sub impulsul dat de politica dusă de P.N.L. („*prin noi înșine*”), înregistrând un ritm anual de creștere ridicat (5.5%), frânat temporar de Marea Criză Economică (1929-1933), în special în domeniul industriei sticlăriei, construcțiilor, metalurgică, electrotehnică și chimică. 1938 - punctul maxim al dezvoltării industriei autohtone: locul I în Europa și locul IV la nivel mondial la producția de petrol; locul II în Europa la extracția de aur și gaze naturale.

III. Transporturile: au cunoscut un proces de dezvoltare, strâns legat de cel al industriei, căile ferate au fost conectate de cele din provinciile unite cu România, ajungând să măsoare până în anul 1938 peste 11.000 km. S-au pietruit și modernizat peste 1600 km de șosele, iar transportul maritim a fost deservit de porturile Constanța și Chilia.

IV. Comerțul: 1919-1929 - s-a realizat preponderent cu Franța și Regatul Unit. 1933-1940 - s-a realizat cu Germania, care a fost interesată de cerealele și petrolul românești.

3. Societatea românească

- structura populației nu a fost schimbată de absorbirea noilor provincii, societatea românească interbelică fiind una a contrastelor: 1930 - populația rurală a reprezentat 78.9%, iar cea urbană 21.1%;
- în perioada interbelică s-au afirmat următoarele clase sociale:

I. Marii proprietari de pământuri (latifundiași sau moșieri): și-au pierdut influența politică și economică, în contextul adoptării reformelor electorale și agrare.

II. Burghezia: a câpătat un rol dominant în plan politic și economic.

III. Țărăimea: cea mai numeroasă categorie socială, s-a menținut drept principala forță de muncă (din rândurile acesteia au apărut micii proprietari de pământuri).

IV. Muncitorimea: a crescut din punct de vedere numeric și s-a afirmat prin organizarea de greve, cu scopul de obține condiții mai bune de muncă și salarizare (greva tipografilor: 1918; greva minerilor din Lupeni: 1929; greva de la Atelierele C.F.R. Grivița: 1933).

V. Intelectualitatea: a jucat un rol de prim rang în evoluția societății românești din perioada interbelică, contribuind la crearea unei culturi naționale originale.

4. Statutul minorităților

- 1918-1925 - reformele administrative au dus la integrarea deplină a provinciilor românești în cadrul statului;

- Marea Unire din anul 1918 a determinat schimbări în componența demografică a României, crescând atât numărul locuitorilor, cât și ponderea minorităților (majoritară a rămas populația românească: 71.9%);

- minoritățile naționale s-au bucurat în România interbelică de aceleași drepturi cu populația majoritară: la cetățenie, la învățământ în limbile minorităților naționale (cu obligația de a studia limba română, istoria și geografia în limba statului) și de participare la viața politică (reprezentare în Parlament și posibilitatea de crea partide politice proprii).

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=uwW-equdHhY>

<https://www.youtube.com/watch?v=oaTDJ-stEhI>

Fișă de lucru: România interbelică. Economie și societate

Citiți textele de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

A. „Articolul 1. Se expropriează pentru cauză de utilitate națională proprietățile rurale, în scopul de a spori întinderea proprietății rurale țărănești, de a înființa pășuni comunale, precum și pentru scopuri de interes general, economic și cultural. (...)”

Articolul 4. Exproprierea privește numai moșiile sau părțile de moșii de la 100 ha pământ cultivabil în sus, oricine ar fi proprietarii lor și oricare ar fi capacitatea lor juridică sau caracterul imobilului expropriat, cu excepțiunile prevăzute în prezenta lege. (...)”

Articolul 7. Se declară expropriate în întregime:

a. Proprietățile rurale în cuprinderea lor totală a supușilor statelor străine, fie că sunt străini prin originea lor, fie că au devenit străini prin căsătorie sau alt mod.

b. Proprietățile rurale în cuprinderea lor totală ale absenteiștilor. (...)”

Articolul 14. Bălțile și albia râurilor, pământul des inundabil, mocirlos, neproductiv, râpele, pot fi expropriate în întregime fără considerare de întindere, pentru a fi drenate, secate sau împădurite de comună sau stat. (...)”

(Legea pentru reforma agrară)

B. „Decretul-lege din noiembrie 1918 a statuat în România principiul votului universal (numai pentru bărbați însă), egal, direct și obligatoriu. (...)”

Ca urmare a introducerii votului universal, centrul de greutate al vieții electorale s-a mutat de la oraș la sat, deoarece țărănimia a devenit principala masă electorală. În noile condiții, cele câteva mii de voturi ale marilor proprietari s-au topit în masa milioanei de voturi țărănești.”

(Ioan Scurtu, *Mentalul colectiv după Marea Unire*)

1. Precizați, pe baza sursei A, care a fost scopul reformei agrare din anul 1921.

2. Prezentați, pe baza sursei B, tipul de vot care a fost introdus în România după 1918.

3. Menționați, pe baza sursei A, ce suprafețe agricole au făcut obiectul exproprierii.

4. Enumerați, pe baza sursei B, două consecințe ale introducerii votului universal pentru societatea românească interbelică.

BIBLIOGRAFIE:

1. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
2. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
3. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
4. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
5. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
6. Hitchins, Keith, *România: 1866-1947*, Editura Humanitas, București, 2017.
7. Guida, Francesco, *România în secolul XX*, Editura Cartier, Chișinău, 2019.
8. Scurtu, Ioan, *Civilizația românească interbelică (1918-1940)*, Editura Fundației România de Măine, București, 2008.
9. Platon, Mircea, *Națiune, modernizare și elite românești*, Editura Ideea Europeană, București, 2019.

